

Ordonnantie van de policye-camer deser stede van der Goude

<https://hdl.handle.net/1874/9157>

ORDONNANTIE
 Van de
POLICYE-CAMER
DESER STEDE VAN
 DER GOVDE.

Van nieuw oversien/verbetert ende
 vermeerdert.

TER GOVDE,

Gedruckt by Pieter Rammasfeyn, Boeck-verkooper in de
 Corte Groenendael/in't bergult A/B/C Anno 1633.

Gheredreffeerde,

ORDONNANTIE

Van de

POLICYE-CAMER

deser Stede van der

G O V D E.

ALSOO HOE LANGER
 hoe meer, by daghelijcksche
 ervarentheyt bevonden wort, dat
 de Ordonnantie van de Policye-
 Camer tot noch toe niet en is ghe-
 stelt, als wel behoorde, sulcx, dat de
 respectie Collegien, van Schout,
 Burghermeeften, ende Schepe-
 nen, deser Stede, seer beswaert en-
 de gheobruert worden, met me-
 nichvuldicheydt van zaken, que-
 stien ende processen, van partyen
 haer dagelijcx voorkomende, waer

A ij van

van veel eñ verscheyde crakeelen, differenten ende geschillen, sijnde van cleynder waerden ende importantien, die lichtelijcker eñ bequamer by andere wegen afgedaen eñ ghetermineert soude kunnen worden, ende waer deur andere faken, van meerder importantien eñ ghewichte, dicmael opgehouden ende getardeert worden, ende de goede luyden niet geraken en cunnen tot sulcken Expeditie van Iustitie als wel behoorde, tot groot nadeel eñ prejuditie vande goede Ghemeente, ende Inghesetenen, mitsgaders tot groote ende Excessive kosten, schade, tijt-verlies, ende quellinge van partyen, contendenten, S O O ist:

Dat

5

**Dat de Heeren Bailliu/
Schout/Burgermeesteren ende Schepenen/
met advys ende goet-vinden van de Heeren
van de Woetschappe deser Stede / willende
daerinne versien / tot vorderinghe van de Ju-
stitie / ende gherief van Partyen / (voor soo
veel doenlijk is) van nieuws ende eensdeels by
ampliatie/gheorbonneert/ghestatueert/ ende
ghekeurt hebben/ordonneren/statueren/ende
keuren by desen / de Pointen ende Articulen
hier naer volghende.**

I.

In den Eersten / dat alle Jaer in Janua-
rio / by de Heeren Schout / Burghermeesteren / ende
Schepenen / ghesamentlijk ghekozen sullen worden
drie personen / onder den tijtel van Politie-meesters / ofte
Vrede-makers / die ghedient zullen werden / by een vigilant
bequaem Clercq uyt de Secretarpe deser Stede / alsoo ver-
staen wert de selve Politie-Camer / voortaan de Secreta-
rpe annex te zijn / behoudens dat den jeghenwoordighen
Clercq de selve Camer sal bedienen volghens sijne acte van
surrogatie / met consent ende bewilliginghe vande Secreta-
rifen / ghelijck sy mede ghedient zullen worden / van een van
de ordinaris gheswozen Boden / ofte Hoer-draghers / die't
sijn weeck niet en is / de Camer op't Raedt-huys waer te
nemen.

ij.

Welcke voorsz Ghecommitteerdens / twee in't ghetalle
gehouden zullen wesen/rolle te houden/ende partpen te hoo-
ren/in't H. Geesthuys in een Camer daer toe alreede gheap-
proprieert / driemael 'sweecks/ op Manendaghjs / Woonf-
daghs / ende Vrydaghs vooz middagh van neghen tot elft
uren toe/ende zullen hier vooz ghenieten/elcks vier stuybers
op elcke comparitie / ende den Clercq van gelijcke vier stuy-
bers / ende sal van sijn schrijven ghenieten tot discretie van
de selve Ghecommitteerdens.

ijj.

Den Kenleggher sal namptiseren/om in de Bosse gewoz-
pen te worden/bijf stuybers ten minsten/ eer hy sal moghen
ghehoort worden / ende de Ghecommitteerdens zullen na-
derhandt disponeren/ tot wiens laste de kolten in't gheheel
ofte deel zullen komen.

iv.

Sullen vooz de voorsz Ghecommitteerdens ter eerster in-
stantie komen/ alle zaken tot ses gulden ende daer onder be-
dragende/ oock actien van injurien/kpbagien/van woorden/
tusschen Meester ende knecht / Vrou ende Meyssens ofte
Dienst-maecht/ Oberluyden ende Gildebroeders/ Dreyge-
nissen/ voozvechtenissen/ende andere dierghelijcke.

v.

Wtghesept arresten / gedaen op persoonen ende goederen/
Criminele oft Civile actien / van den Officier/ Ghebueren
questien/ noch oock die ontskaen tusschen Pachtters van de
ghemeene middelen / ofte stede Errijnsen / ende die de selve
zaken soecken te frauderen/wetten aenkleven ende geholgen
van dien/ witsgaders andere zaken/ daer iane by particuliere
keuren/

keuren / ofte ordonnantien deser *Stede* / is versien / als mede alle actien van *Godshuysen* / *Doochdoen* / *Weef-kinderen* / boeten van *Sildens* / *Venduinneester* of salarisen van *Procureurs*.

vj.

Zullen voorts de voorsz *Gecommitteerden* / vermoghen met consent / ofte sonder consent / van den *Aenlegghe* / de ghe-
daeghde de schult bekenende / ter voorsz *sonne* van ses gul-
den toe / termijn van rechten te vergunnen tot een *Jaer* ten
langsten / met verklaringhe omme de schult / te moeten beta-
len / met een ghedeelte ghereet / ende voorts 'tzy by *Weken* /
Maenden / *Dieren-deel* - *Jaers* / ofte anders / ghelijck slyheden
na ghelegghentheyt van zaken / tijt ende persoonen bevinden
zullen te behooren / vooz de voldoeninghe van welke de *Ge*-
daeghde bozghen sal moeten stellen / binnen acht daghen daer
aen / welke bozghen / als naer rechten in't gheheel ende als
principael nits desen / verstaen wozt bevonden te wesen / ofte
by faute van dien / dat hy in't gheheel daer ober / vooz den
rechte aenghesproken sal moghen werden.

vij.

Voorts zullen aldaer mogen compareren / met bypen wille
alle die van meeninghe zijn hunne misverstanden met *Byent*-
schap aff te doen.

viij.

Item alle de ghene die penant vooz de *Gecommitteer-*
dens zullen willen doen dachvaerden / zullen gehouden wesen
'tselbe te doen / dooz een van d' *ordmaris* boden / dienen aen
een bande voorsz *Gecommitteerden* / sal moeten versoecken
twaelf wren ten minsten vooz het diene bande *Rolle* / alwaer
de contendenten gehouden zullen wesen / selfs te compareren /
in persoon sonder dat slypden mogen werden gheassisteert
met *Advocaten* / *Procureurs* / off penant anders.

A iij

Wt

ix.

Wtghesept Vrouwen-persoonen / en minder-jarighe kinderen
compareren / zullen moghen met hare Doochden ofte Ouders/
ende de ghene die sieck / ofte upte Stadt / ende Jurisdic-
tie van dien / gherepft zijn / zullen yemant in haer stede mogen
stellen / die gheen Procureur is / off die hen met rechts saken
niet en is bemoepende / ende loon daer vooz ontfanghende.

x.

Voozts in allerley zaken hier vozen geroert / zullen de voozsz
Gecommitteerdens / indien sy naer alle moghelijcke deboir /
Partypen niet en konnen bzingen tot verdacht ende accoozt /
zullen alsdan de selve renboperen vooz den Gherechte / ende
omne te komen tot het effect van verlichtinghe / der voozsz
klepne besoiengens in Burghermeesters Camer / zullen gee-
ne der voozsz saken vooztaen meer vooz Burghermeesteren
moghen komen / ten ware Partypen by acten / by den Secre-
taris ondertepckent / heur dede blycken / vooz deselve te zijn
geweest / ende wat aldaer verhandelt is : indien den aenlegger
ten ghestelden daghe / niet en compareert / soo sal de gedaech-
de gheabsolbeert worden vooz d' Instantie ende den aenleg-
gher ghecondemneert in de kosten / indien de gedaeghde sulcx
versoect / die d'aenlegggher ghehouden sal zijn te betalen /
al vozen sy van de selve zaeck / van nieuws sal werden ghe-
hoozt.

xj.

Ende indien de ghedaechde / behoorlijck gheriteert zijnde /
in persoon als vozen niet en compareert / soo sal in sulcken ge-
bal teghens den ghedaeghde ghegeven worden default / ver-
mogens d'ordonnantie van Justitie / welverstaende dat van
yder default / niet meer betaelt sal werden / als twee stupvers.

Maect

xij.

Maer in zaken van Injurien/ als vozen/ zullen de voorsz Ghecommitteerdens/ vermoghen Partypen t'ontbieden in persoon / vooz d'eerste reys / op peyne van eene gulden/ vooz de tweede reys op twee gulden/ de derde reys vier gulden/ de vierde reys ses gulden: ende de voorsz Partye alsnoch niet comparerende/ als vozen/ renboperen aen de Heeren van de Gherechte/ mits dat sulynden niet te min/ de voorsz pennin- ghen sullen doen executeren / d'eene helft tot profijte van den Heer/ ende d'ander helft tot profijt van t' H. Geesthuys.

xijj.

In zake van Vechtenisse/ kybagien/ ofte Injurien/ zullen de Ghecommitteerdens interdictie moghen doen/ van mal- kanderen niet te mislegghen/ off misdoen/ met woozden ofte wercken/ op arbitrale cozzectie.

xiv.

Item van alle diffinitive Donnissen / by de voorsz Com- missarissen ghewesen/ uptgheleyt van sententien/ van conti- nuatien / soo de Partye hen daer by beswaert bindende is/ moghen appelleren aen Schepenen deser Stede.

xv.

Ende sal den Appellant gehouden wesen/ binnen den tijdt van thien dagen / na de pronunciatie van t' voorsz Donnisse/ by den Clercq te doen aenteyckenen / ende tselve releveren/ ende vervolghen / ende Partypen doen dachvaerden / ende de voorsz Commissarissen inthineren / ter naester Dierschaer/ ofte binnen den tijt van twintich daghen naer de voorsz pro- nunciatie / op peyne dat den Appellant/ gheen reparatie van attentaten sal moghen versoecken / van t'ghene omme te ge- raken tot executie / naer de thien daghen vooz terploict ofte citatie

citacie / in cas d'Appel by Partyen Triumphant sal wesen ghedaen.

xvj.

Ende in Appel ontfanghen zijnde / sal moeten aen handen van Schepenen consigneren / de somme van acht stuyvers / die hem sullen worden gherestitueert / indien het Donnisse / daer van hy appelleert wort ghealtereert.

xvij.

Item / de boeten van de defaulten / die Partyen vooz de voozsz commissarissen zullen laten gaen / zullen zijn ende ghe-
innet werden / inder manieren als zijn ende gheinnet werden / de defaulten die Partijen vooz Schepenen deser Stede heb-
ben laten gaen / ende dat ten profijte van den Officier.

xviii.

Ende zullen alle Donnissen / by de voozsz Commissarissen ghewesen / ter executie ghestelt worden / sulcx ende inder boe-
gen als de executie van Schepenen-Donnisse ghedaen wordt.

xix.

Voozts zullen de Dekens van alle de Gildens / vooz de vooznoemde Ghecommiteerdens heure rekeningen moeten doen / binnen ses weken naer 'terpireren van 't Jaer / klaer ende pertinent op peyne van ses gulden / te betalen uyt haer epgen beurse / te gaen d'een helft aen den Officier die de exe-
cutie sal doen / ende d'ander helft aen 't H. Gheesthuys / ende zullen de selve rekeninghen moeten doen schryben ter Secre-
tarije / ofte by den Clercq voozsz / alles watter overschiet op 't slot van de rekeninghen / sal geemployeert werden / sulcx als by d' Heeren Magistraten sal worden verstaen / daer de Gil-
de-byrieten sulcx niet en verbieden.

In't

xx.

In't eynde van 't Jaer sal de Bosse geopent werden/ ende daer uyt verballen de kosten / van de Ghecommitteerdens/ ende den Clercq/ byer ende licht/ ende watter dan overschiet/ dat zullen de Stadt ende H. Gerechtshuys t' samen deelen/ maer indien datter soo veel in de Bosse wert bevonden / dat van Stadts helft de Comparitie konnen werden betaelt/ soo sal de reste blijven aen den H. Gheest.

xxj.

Men sal pertinent register houden/ van alle datter verhandelt wert/ ende daer van openinghe doen/ aende Bailliu ofte Magistraet/ ofte Burgermeesters acte daer uyt geven/ t'elken alst versocht wozt/ waer van 'tsalaris staen sal tot discretie van de voorsz Ghecommitteerdens.

xxij.

Die in dit Collegie zijn/ en zullen met gheen ander officie belast worden/ maer die in een ander ampt ghestelt worden/ die sal van dit ontlast wesen/ soo alst hen belieft.

Aldus ghedaen / ende eyntelijck ghearresteert / op den 29. dagh in Januario 1632. by 'tvolle Collegie van de Magistraet/ dempto Loncq Schepen.